

لنجابیت هنر مندان!

همان طور که شاهد هستید، جذب بازارهای مالی در جهان با حوزه آی تی پیوندی غیر قابل تفکیک خورده است، به همین سبب آیا برای عرضه آثار هنر مندان صنایع دستی ایرانی به صورت دیجیتال مارکتینگ در سطح جهانی اقدامی انجام شده است؟

در مطالعه زنجیره‌ای که در این حوزه انجام شد، مشکل ارسال مانعی بسیار جدی در عرضه بوده است. در حال حاضر جوانانی که دل در گرو این هنر دارند در حوزه‌های بین‌المللی مختلف فعالیت می‌کنند، مانند فعالیت در کانون اتومبیلرانی و جهانگردی در حوزه متاورس و تجربه‌های نو در حوزه دیجیتال مارکتینگ و بازاریابی شبکه‌ای که در حال انجام است اما باید توجه داشت که تمام این موارد به ارتقا سطح دانش رسانه‌ای هنرمندان صنعتگر مانع مبرمی دارد و این مهم بسیار می‌تواند در سرعت بخشی این گشایش موثر باشد. البته تولید کننده نمی‌تواند تمام این زنجیره شبکه‌ای عرضه‌گری را به تنهایی سیر کند، از همین رو نیاز به شرکت‌ها و موسسات پشتیبان و همگرایی‌هایی ملی دارند. چرا که صنایع دستی از ضعف یکپارچگی حکمرانی رنج می‌برد و هر بخش از این زنجیره آموزش، تولید تا عرضه در سازمانی جدا برنامهریزی شده است. هدف ما در ابتدا یکپارچه کردن این صنعت در ایران است و در وهله بعد بی‌تردید نیروی اصلی را در بروز و ظهور این هنر خواهیم گذاشت.

اگر بخواهیم نگاهی آسیب‌شناسانه به مقوله تولیدات صنایع دستی در اقصی نقاط کشور بیاندازیم، شما فکر می‌کنید مهم‌ترین عوامل تهدید برای صنایع دستی در ایران چه چیزهایی می‌توانند باشند و به گمان شما آفت این تولیدات در کشورمان چیست؟

بله، به یقین می‌توانیم از نگاه تک‌ساحتی و عملکرد تک‌متغیری و ایستایی در یک وضعیت، به عنوان بزرگ‌ترین آسیب و آفت این حوزه یاد کنیم...

بسیار عالی، با توجه به اهمیت عوامل تهدید، اگر امکان دارد برای درک بیشتر و بهتر این موضوع لطف کنید و کمی توضیح بیشتری بدهید.

ببینید عملکرد تک‌متغیری و ایستاماندن در یک وضع، یعنی اینکه در برهه‌ای فقط در حوزه تسهیلات متمرکز شویم یا فقط در حوزه تولید و یا فروش تمرکزمان را معطوف کنیم. در حالی که برای تشکیل کامل این زنجیره ما به ایجاد یک پیوستار نیاز داریم. دقیقاً به همین دلیل اگر بخواهیم در این حوزه نگاه موزاییکی یا متمیزه داشته باشیم و تک‌ساحتی به مقوله صنایع دستی فکر کنیم به شکل یک مُسکن و کاملاً مقطعی عمل خواهیم کرد و به سمت درمان کامل حرکت نمی‌کنیم! در حالی که این حوزه برای رشد، یک مدیریت فرهنگی و نگاه اجتماعی و یک ارزیابی اقتصادی به صورت همزمان و همگرا می‌طلبد. هر کدام از این‌ها که نام بردیم ضروریات توسعه صنایع دستی محسوب می‌شوند و در واقع تمام فرآیند بازار صنایع دستی با یک نگاه همه‌جانبه و کلی باید مورد بررسی دقیق قرار بگیرد.

ارزیابی می‌کنید؟

همان طور که کشور ایران با مشکلات اقتصادی فراوانی در عرصه‌های مختلف خصوصاً فرهنگ و هنر مواجه بوده به مراتب مشکلات اقتصادی دامن‌گیر حوزه صنایع دستی هم شده است ضمن اینکه نجابت هنر مندان همواره باعث کم‌توجهی سازمان‌ها به این قشر شده است. به همین دلیل تلاش ما این است که در عین حمایت از این اقشار، باز تعریفی کلی از حمایت داشته باشیم تا این پشتیبانی از جنس مُسکن و مقطعی نباشد. حمایت ما باید حمایتی توانمندساز برای عرضه‌گری در بازارهای جهانی باشد که در حال حاضر کلید گشایش کلیه رشته‌های صنایع دستی در ایران است. برای این اتفاق باید موانع صادرات و فروش بین‌المللی را رفع کنیم و با یک معرفی برنامه‌ریزی شده در یک بسته بندی شایسته که در تطبیق با شاخصه‌های بین‌المللی است این محصولات را به جهان عرضه کنیم تا تفکری بین‌المللی بر بازار صنایع دستی حاکم شود و در نهایت به یک ارزآوری فوق‌العاده‌ای برسیم که در رقابت با بازارهای نفتی و پتروشیمی باشد. کما اینکه در روزگاری صنایع دستی حرف اول ارزآوری کشور را می‌زد، تمام تلاش ما برای حصول این نتیجه است. در این مسیر ماده واحد رفع پیمان‌سپاری ارزی برای صنایع دستی در همین راستا رقم خورده است، ما پیمان‌سپاری ارزی برای صنایع دستی را حذف کردیم. همانطور که می‌دانید این موضوع در هیئت دولت هم تصویب شد. همچنین ما شرایط بیمه هنرمندان این حوزه را تسهیل داده‌ایم. اما همه اینها در این راستاست که هنرمندان شاغل در صنایع دستی بتوانند با توانمند کردن خود و هدایت کارگاه به عنوان یک قطب اقتصادی نقش آفرینی کنند و نه تنها دیگر نیازی به دستگیری و حمایت دولتی نداشته باشند، بلکه اتفاقاً به دولت کمک هم بکنند. اعتماد به بخش خصوصی، تشکیل زنجیره‌های پشتیبان و شرکت‌های پشتیبانی برای ارتقا وضعیت صنایع دستی در دستور کار قرار گرفته است و انشاءالله در ماه‌های آینده انجمن‌ها، اتحادیه‌ها و صادرکننده‌ها خبرهای خوبی از این سازمان خواهند شنید. مسیری که از پیمان‌سپاری ارزی شروع شده و این شکل‌ها به سمت ایجاد هولدینگ‌های صنایع دستی منتج خواهد شد.

اولویت‌های سازمان صنایع دستی چیست. چه برنامه‌های بلند یا کوتاه مدتی دارید و شما برای این صنایع چه دورنمایی را در آینده متصورید؟

بدون شک سازمان صنایع دستی همت خود را بر این گمارده تا در زنجیره ارزش، از اولین حلقه که خلق و شناسایی صنایع دستی است گرفته تا تولید و بسته‌بندی، همچنین تا عرضه و فروش و متعاقب آن تا تحریک و تشویق تقاضای بازارهای جهانی کل زنجیره ارزش را مورد تحقیق قرار دهد. متأسفانه یک غفلت تاریخی برای صنایع دستی در ایران اتفاق افتاده است که ما بر حسب جبران این غفلت، استراتژی تقویت توجه برای سیاست‌گذاران و تصدی‌گران و تسهیل‌گران و تنظیم‌گران را در راس کار گذاشته‌ایم تا مجدداً نگاه‌ها را به این حوزه برگردانیم. چرا که وقتی ما صحبت از صنایع خلاق می‌کنیم باید حواسمان باشد به اینکه، خلاق‌ترین و دانش‌بنیان‌ترین صنعت، صنایع دستی است.

تلاش و تولید هم‌ردیف است. اقوام ایرانی هر روز در این مرکز اجرای زنده موسیقی دارند و همین طور پنل‌های آموزشی و ورکشاپ‌های تخصصی بین‌المللی که در کنار برگزاری این رویداد تشکیل می‌شود نیز می‌تواند از نکات و بخش‌های قابل توجه جشنواره هفتم باشد.

استقبال شرکت‌کنندگان در هفتمین جشنواره بین‌المللی هنرهای دستی و تجسمی به چه شکل بود؟ آیا حضور ذهن‌دارید که به ما بگویید در چه شاخه‌ها و رشته‌هایی اثر ارسال شده است؟

بله، ما در صنایع دستی ۱۸ گروه داریم و در واقع هر گروه نیز زیر شاخه‌های خاص خود را دارد. از تمام این ۱۸ گروه در این دوره از جشنواره آثاری ارسال شده و به دبیرخانه جشنواره رسیده است. اگر بخواهیم به چند نمونه از آثاری که به دستمان رسیده اشاره کنیم باید اذعان کنیم گروه نساجی سنتی با زیرشاخه‌های خود، گروه بافته‌های داری و غیرداری با زیرشاخه‌های خود، به همین ترتیب گروه پوشاک سنتی با زیرشاخه‌ها و کاشی سنتی سفال و سرامیک با زیرشاخه‌های خودشان، هنرهای سنتی وابسته به معماری با زیرشاخه‌های مخصوص این هنرها، صنایع دستی فلزی، صنایع دستی چوبی و حصیری، رودوزی‌های سنتی، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی سنگی، صنایع دستی استخوان، صنایع دستی آبیگنه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی، میناکاری از جمله گروه‌های صنایع دستی هستند که با زیرشاخه‌های خود در این دوره از جشنواره حضور دارد.

پراکندگی حضور در جشنواره امسال به چه ترتیب بود و چه روستاها، بخش‌ها، استان‌ها و شهرستان‌هایی با ارسال آثار صنایع دستی خود در این جشنواره شرکت کرده‌اند؟ و در بخش بین‌المللی چند اثر در جشنواره امسال حضور یافتند؟

خوشبختانه با توجه به فراخوان عمومی و به موقعی که منتشر شد، تقریباً همه استان‌های کشور آثار خود را به این جشنواره ارسال کرده‌اند، که در نهایت نزدیک به ۳۵۰ اثر از سراسر کشور وارد مرحله رقابت شدند و حدود ۶۰ اثر هم از ۸ کشور خارجی وارد شده و در بخش رقابتی حضور دارند.

خانم جلالی، شما به عنوان معاونت هنرهای سنتی ایران فارغ از برگزاری این جشنواره، چشم‌انداز حرفه‌ای و اقتصادی هنرمندان صنعتگر سنتی ایرانی را در حال حاضر چگونه